

Perioodi 2023-2027 ökoalade toetuse (ÖKO) hindamismaatriksid

Toetusõiguslikkuse nõuete rikkumisel toetust ei määrata. Baasnõude ja toetatava tegevuse nõuete rikkumisel hinnatakse nõude rikkumist kolmest aspektist lähtuvalt:

- a) **Raskus** sõltub eelkõige selle tagajärgede olulisusest. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt tagajärgede mõjust eesmärgile.

Koefitsiendid alla 0,3 - mõju nõude eesmärgile vähene.

Koefitsiendid 0,3...0,5 - mõju nõude eesmärgile oluline.

Koefitsiendid üle 0,5 - mõju nõude eesmärgile väga oluline.

- b) **Ulatus** sõltub eelkõige selle mõjust kogu tegevusele. Määratakse % põllu- või põllumajandusmaast, toetusõiguslikust maast, taotletud põllumajandusmaast, objektide arvust jms, millises ulatuses oli rikkumine. Mida suurem %, seda suurem on mõju kogu tegevusele.

- c) **Püsivus** sõltub eelkõige selle mõju ajalisest ulatusest või sellest, kas seda mõju on võimalik mõistlike vahenditega lõpetada. Määratakse koefitsiendiga, mis annab rikkumisele kaalu sõltuvalt mõju kestvusest ja mõju lõpetamisest.

Koefitsiendid alla 0,3 - mõju kergesti eemaldatav või mõju lühiajaline.

Koefitsiendid 0,3...0,5 - mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline.

Koefitsiendid üle 0,5 - mõju püsiv.

Toetussummat vähendatakse protsendi võrra, mis saadakse raskuse ja püsivuse koefitsientide ning ulatuse protsendi korrutamisel.

Igale nõudele on arvestatud vaikimisi maksimaalne vähenduse % toetussummast. Erandjuhtudel võib hinnata nõude rikkumist maatriksist erinevalt. Kui tegemist on raske rikkumisega, võib % olla suurem, kui maksimumina määratud vähendamine toetussummast. Kui tegemist on pettuse ja tahtliku rikkumisega, võib raskuse ja püsivuse koefitsiente muuta selliselt, et taotleja jääb toetusest ilma.

Korduvus – korduvuse leidmisel võetakse arvesse sama nõude rikkumised, mis on tuvastatud sama toetuse taotlemisel kogu programmiperioodi 2023–2027 jooksul.

Nõude korduva rikkumise korral sõltub toetussumma lõplik vähendamine sellest, mitmendat korda on kogu programmiperioodil 2023–2027 sama nõuet rikutud. Kui rikkumine on tuvastatud teist korda, siis korrutatakse kontrolli aastal kindlaksmääratud toetuse vähendamise protsent 2-ga, kui rikkumine on tuvastatud kolmandat korda, siis korrutatakse protsent 3-ga jne.

TEGEVUSE NÕUDED:

1. Taotleja määratleb kohustuseaastal põllumajandusliku majapidamise põllumaal või sellega külgneval alal vähemalt 7% ökoalasid.

RASKUS	Koef. 1,0 (mõju nõude eesmärgile väga oluline) – väheneb elurikkus, sh elupaigad ja maastikuline mitmekesisus.
ULATUS	Nõude täitmisest puudu jääv %.
PÜSIVUS	Koef. 1,0 (mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline) – ökoalasid on võimalik rajada järgmisel aastal.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.

Ulatuse leidmise näide: Taotlejal on põllumaad 50 ha. Ökoaladena on määratletud 2 ha ehk 4% ($2/50 \times 100 = 4$). Nõudest 7% on täidetud 57,14% ($4/7 \times 100 = 57,14$), nõude täitmisest on puudu $100\% - 57,14\% = 42,86\%$.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef
($42,86 \times 1,0 \times 1,0 = 42,86\%$).

2. Lämmastikku siduva põllumajanduskultuuri kasvuala võib moodustada kuni 50 protsenti kõikidest määratletud ökoaladest.

RASKUS	Koef. 1,0 (mõju nõude eesmärgile väga oluline) – Tegemist ei ole mittetootliku alaga, väheneb elurikkus, sh elupaigad ja maastikuline mitmekesisus.
ULATUS	N-siduva kultuuri pinna % taotletud ökoalade kogupinnast, kui N-siduvaid kultuure on üle 50%.

PÜSIVUS	Koef. 1,0 (<i>mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline</i>) – kontrollitaval aastal ei ole võimalik nõuet täita, ökoalasid on võimalik rajada järgmisel aastal.
---------	---

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel on 100% toetussummast.

Ulatuse leidmise näide: Taotlejal on põllumaad 50 ha. Ökoaladena on määratlenud 10 hektarit, millest lämmastikku siduvat kultuuri on 7 hektarit.

N-siduvat võib maksimaalselt olla 50% ökoalast, taotlejal on 70% ($7/10 \times 100 = 70$). Puudusega pind on 70%.

Toetussumma vähendus: raskuse koef x ulatuse % x püsivuse koef ($1,0 \times 70\% \times 1,0 = 70\%$).

3. Taotleja ei kasuta kohustuseaastal taimekaitsevahendeid ökoalal, mille kohta ta toetust taotleb.

Administratiivselt hinnatakse nõude rikkumist taotlusele märgitud ÖKO kohta tehtud TKV (taimekaitsevahendite kasutamise veerg) märgete alusel.

Nõuet kontrollitakse ka tingimuslikkuse (TING) taimekaitsevahendite kasutamise nõude kontrollis.

Nõuet tuleb täita ÖKO taotletud maal.

RASKUS	Koef. 1,0 (<i>mõju nõude eesmärgile väga oluline</i>) – oht loomade, lindude ja inimese jt tervisele. Mulla, vee ja toidu saastumine taimekaitsevahendi jääkidega.
ULATUS	Rikkumisega ökoala pinna % taotletud ökoalade (sh maastikuelementide) kogupinnast.
PÜSIVUS	Koef. 1,0 (<i>mõju raskesti eemaldatav või mõju pikaajaline</i>) – taimekaitsevahendite kasutamisel jäävad jäägid mulda mitmeks aastaks.

Maksimaalne vähendus esmasel rikkumisel on 100% toetussummast

Ulatuse leidmise näide: ÖKO taotletud põlde ja maastikuelemente kokku 10 ha, 3 ha ÖKO taotletud N-siduval põllul on taimekaitsevahendit kasutatud. Rikkumine ÖKO taotletud põldudest ja maastikuelementide pinnast $3/10 \times 100 = 30\%$.

Toetussumma vähendamine: ulatuse % x raskuse koef x püsivuse koef ($30 \times 1,0 \times 1,0 = 30\%$).